

Lager fosfaatgehalte rundveemest mogelijk

R. Meijer en Tj. Boxem (PR)

Het fosfaatgehalte in rundveemest kan in veel gevallen lager door beter naar de norm te voeren. Op het hoogproductiebedrijf van de Waiboerhoeve is het fosfaatgehalte in de mest de afgelopen jaren met 30% afgenomen. Dit is met name aantrekkelijk voor intensieve bedrijven met een mestoverschot. Een lager fosfaatgehalte in de mest betekent immers dat er minder mest hoeft worden afgevoerd en waardoor dus op kosten kan worden bespaard.

Het hoogproductiebedrijf van de Waiboerhoeve heeft als doelstelling het behalen van een productieniveau van minimaal 10.000 kg/koe/jaar bij twee keer daags melken. Dit productieniveau wordt dit jaar voor het eerst overschreden. Om meer inzicht te krijgen in het verloop van de individuele voeropname van hoogproductief melkvee staan de koeien het jaar rond op stal zodat de individuele voeropname gedurende de gehele lactatieperiode kan worden gemeten. Daarnaast worden ook de mestproductie en de mestsamenstelling nauwkeurig bijgehouden. Het basisrantsoen bestaat gemiddeld voor de helft uit snijmais en voor de helft uit graskuil aangevuld met sojaschroot en 100 gram mineralen/koe/dag. Krachtvoer wordt verstrekt via krachtvoerautomaten. Sinds 1995 wordt een deel van het krachtvoer verstrekt via het basisrantsoen in de vorm van maiskolvensilage (MKS).

P-vrij mineralenmengsel

In 1993 werd de veestapel gemiddeld circa 30% boven de fosfornorm gevoerd. Overtollig fosfor wordt door de koe niet benut en komt in de mest terecht. Om deze overmaat te reduceren wordt daarom vanaf 1994 een P-vrij mineralenmengsel gevoerd en wordt bovendien geen extra fosfor meer toegevoegd aan het kracht-

voer. Dit betekent dat vanaf 1994 alleen fosfor uit de grondstoffen (ruwvoer en krachtvoer) wordt verstrekt. Alleen al door geen fosfor meer te verstrekken via het mineralenmengsel daalde het fosforaanbod met 1,8 kg/koe/jaar. De fosforopname in 1994 was ca. 15% lager dan in 1993 terwijl de opname nog steeds ruim voldoende was om in de behoefte van de dieren te voorzien.

In 1995 is de fosforopname nog verder gedaald. Dit is onder andere het gevolg van het verstrekken van een deel van het krachtvoer in de vorm van MKS (laag P-gehalte) en door een lager P-gehalte in de graskuilen ten opzichte van het voorgaande jaar. De fosforopname was in 1995 vrijwel gelijk aan de fosforbehoefte van de dieren.

Daling fosfaatgehalte in de mest

In tabel 1 staat het fosfaatgehalte in de mest van de afgelopen jaren. In 1993 bedroeg het fosfaatgehalte in de mest ca. 1,8 kg/ton mest. In 1994 is het fosfaatgehalte met circa 15% gedaald overeenkomstig de daling in fosforopname door de koeien. In 1995 is het fosfaatgehalte in de mest met nog eens 15% gedaald wederom overeenkomstig de daling in fosforopname door het melkvee. Het fosfaatgehalte in de mest is op dit moment ca. 25% lager dan het landelijk gemiddelde.

De koeien staan het jaar rond op stal. Met voerbakken kan de individuele voeropname tijdens de hele lactatieperiode gemeten worden.

Tabel 1 Fosfaatgehalte¹⁾ drijfmest hoogproductiebedrijf Waiboerhoeve (kg/ton)

	1993	1994	1995	Landelijk gemiddeld
P ₂ O ₅	1,8	1,5	1,3	1,7

¹⁾ Op basis van 9% droge stof

Perspectief lager fosfaatgehalte

Voor extensieve bedrijven die geen mestoverschot hebben betekent verlaging van het fosfaatgehalte in de mest dat een grotere aanvulling met fosfaat uit kunstmest noodzakelijk is.

Voordeel hiervan is dat fosfaat uit kunstmest met name in het voorjaar sneller beschikbaar komt voor het gewas. Voor intensieve bedrijven met een mestoverschot is het verlagen van het fosfaatgehalte in de mest een aantrekkelijke mogelijkheid om de mestafzet te verkleinen. Een lager fosfaatgehalte in de mest betekent voor deze bedrijven een lager fosfaatoverschot en dus minder afvoer van dierlijke mest. Dit betekent dus tevens een kostenbesparing.

Voeren op de norm

Verlaging van het fosfaatgehalte in de mest is mogelijk op bedrijven die ruim boven de fosfor-norm voeren. In geval er extra mineralen worden gevoerd kan de eerste winst worden behaald door een P-vrij mineralenmengsel te voeren waarmee géén extra kosten zijn ge-

moeid. Een verdere verlaging van de fosforopname is mogelijk door fosforarm krachtvoer of fosforarme bijproducten te voeren. Of de eventuele extra kosten hiervan opwegen tegen de voordelen is sterk afhankelijk van de bedrijfssituatie.

Extra P in het
krachtvoer is
niet altijd nodig.